

Nemzetiségekért Díj – 2023

Az ENSZ 1992. december 18-án fogadta el a Nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatot. Ez volt az első olyan átfogó nemzetközi dokumentum, amely az államok számára előírja a kisebbségek létének, identitásának védelmét, s rendelkezett a kisebbségek saját kultúrához, hitéhez és nyelvhasználatához való jogáról, a kisebbségeket érintő ügyek eldöntésében való érdemi részvételről, a határokon átívelő szabad kapcsolattartásról. Magyarországon 1995. szeptember 21-én döntött a kormány arról, hogy december 18-a a kisebbségek napja, és ekkor alapították a Kisebbségekért Díjat is. 2012-ben az Országgyűlés a napot a nemzetiségek napjának, az ez alkalmából odaítélt díjat pedig a Nemzetiségekért Díjnak nyilvánította.

A Nemzetiségekért Díjat 2023-ban tizenegy személynek és három szervezetnek ítéltek oda. Az elismeréseket a miniszterelnök nevében **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes és **Soltész Miklós**, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára közösen adták át a Bolgár Művelődési Házban a hazai közösségek vezetői, a diplomáciai testületek tagjai, nemzetiségi képviselők és szakemberek jelenlétében 2023. december 14-én.

Az idén már 28. alkalommal kiosztott elismeréssel azokat a személyeket és szervezeteket jutalmazták, akik a magyarországi nemzetiségek érdekében a nemzetiségi közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, illetve a gazdasági önszerveződés területén példaértékű tevékenységet végeznek. A 2023. évi díjazottak:

Valcsev Ivanov János

Bolgárkertész családból származik. Közel három évtizede a magyarországi bolgár közösség és közélet aktív tagja. A hagyományokat követve, vezetésével, a miskolci bolgár önkormányzat megőrizte a városban élt bolgárok emlékezetét. Szerepvállalásának köszönhetően számos kulturális és hagyományörző program valósult meg. A Miskolcon 1995-ben alakult bolgár nemzetiségi önkormányzatnak első ciklusban alelnöke, majd 1998-tól napjainkig elnöke. 1998 óta tagja a Bolgár Országos Önkormányzatnak is.

Rizojanisz Kosztasz

1953 óta Beloiannis település lakója. 1998-ban választották Beloiannis polgármesterének, melyet további két ciklus követett egészen 2010-ig. Az egyházi bizottság tagjaként kezdetektől részt vett a beloianniszi templomépítés megszervezésében. Alelnöke volt a külföldön élő görög képviselők hálózatának. A Magyarországi Görögök Kulturális Egyesületének elnökségi tagjaként számos kulturális rendezvény szervezésében és lebonyolításában vett részt. Segítségével több testvérvárosi kapcsolat is létre jött görög és magyar települések között.

Dudás Gyula

Magyarországi horvát szülők gyermekeként születésétől fogva meghatározó identitással és kötelességtudattal rendelkezett. Nevéhez számos projekt fűződik, melyek a horvát kultúra megőrzését célozták. Olvasótáborokat, nyelvtanfolyamokat szervezett horvát és magyar gyerekeknek. Nagy sikerű programsorozatot indított Népfőiskola néven. Elhivatottságának köszönhetően jelenhetett meg a Horvát-Magyar, Magyar-Horvát Nagyszótár. Tevékeny részese volt horvátországi és magyar városok testvérvárosi kapcsolatának létrejöttében. 1995-től négy cikluson át a Sellyei Horvát Önkormányzat elnöke, tizenhat éven át az Országos Horvát Önkormányzat tagja.

Soboltynski Róbert Lászlóné

1997-ben korai nyugdíjazása és megözvegyülése után erőteljesen kapcsolódott be a magyarországi lengyel közösség életébe. Tizenhat évig volt a Budapest Főváros XVI. kerületi Lengyel Önkormányzat elnöke, mellette a Fővárosi Lengyel Önkormányzatban, valamint az Országos Lengyel Önkormányzatban is jelentős szerepet vállalt. Huszonöt éve tevékeny tagja a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesületének. Kulturális programok szervezése, számos kiállítás, zarándokút és találkozó valósult meg közreműködésével. Évtizedek óta együttműködik lengyel, főként krakkói szervezetekkel. Cselekvő szerepet vállal a Lengyel Perszonális Plébánia Egyházközségében, melynek huszonöt éve tagja. Húsz éve szerkesztője a Quo Vadis című folyóiratnak.

Farkas András

Nyolcgyermekes roma családból származik. A Richter János Zeneművészeti Szakközépiskolában, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen tanult, ahol a Jezuita Roma Szakkollégium tagja és diákbizottsági elnöke, valamint a Hallgatói Önkormányzat vezetője lett. Egyetemista éveiben hozta létre a Magyar Ifjú Értelmiségi Romák Társasága Egyesületet. Operaénekes, énekkari művész, tenor szólamvezető, aki a roma kultúra területén kimagasló eredményeket ért el szervezőként és művészként egyaránt. Civilszervezet vezetői munkájával és a fiatalok számára szervezett programokkal sokat tesz a roma nemzetiségért. Nyári táborok, kulturális fesztiválok, jótékonysági koncertek szervezője. A világon elsőként roma nyelven énekel operákat. Rendszeres fellépője és tenorja a Deák téri evangélikus templomnak, visszatérő szólistája a Mátyás-templomnak.

Nazarján Hamlet

Alapító tagja és elnöke az 1987-ben létrejött Arménia Magyar-Örmény Baráti Társaságnak. 1998-tól a Budapest Főváros XVIII. kerületi Örmény Önkormányzat elnöke. Nevéhez köthető Kiss Ernő és az Örmény-Magyar Katonai Emlékmű felállítása, amely a II. világháborúban Magyarországon elesett örmény katonák és az Örményországban hadifogságban elhunyt magyar hadifoglyok emlékműve. Aktívan dolgozik nemzetközi kapcsolatok kialakításán. Jelentős közreműködésének eredménye az Artasati Ifjúsági Központban létrejövő Petőfi Múzeum. 2013-ban Artashes örmény király szobrának felavatását és Artasat Emlékpark létrehozását valósította meg.

Dr. Gerner Éva

Bátaszéki származású, sváb család gyermeke. Egyetemi évei alatt a Magyar Rádió Pécsi Körzeti Stúdiója Német Nemzetiségi Szerkesztőségében vállalt alkalmi munkát. Az egyetem elvégzése után a Magyar Televízió Pécsi Körzeti Stúdiója Német Nemzetiségi Szerkesztőségében lett szerkesztő. 1984 óta az MTV, majd 2011-től az MTVA Német Nemzetiségi Szerkesztőségének munkatársa, jelenleg kiemelt szerkesztő-műsorvezető. A magyarországi németek népszokásait, történelmét, hagyományait számos műsorban tárta a közönség elé. Dokumentumfilmjeit, melyeket német és magyar nyelven forgatott, számos szakmai díjjal is elismerték.

Zombai Károlyné és Szilágyi Lászlóné Mogyorós Ilona Ildikó megosztva kapták a díjat.

Zombai Károlyné őshonos román családból származik. Pedagógusi munkája mellett rendkívül fontos számára a román nemzetiségi hagyományok megtartása és a fiatal nemzedék számára való továbbörökítése. Színpadra állított számos román nemzetiségi szokást megjelenítő darabot. Magángyűjteményét felajánlotta a Gyűjtemények Házának. Több könyve jelent meg Kétegyházáról és a román nemzetiségről. Tagja volt a „Viva la Muzica” kórusnak. A Kétegyházi Románok Kulturális Egyesülete elnökeként több kiállítást is szervezett. Éveken keresztül tagja volt a Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának és Kétegyháza Nagyközség Önkormányzatának.

Szilágyi Lászlóné Mogyorós Ilona Ildikó

1977-től a bedői Kéttannyelvű Általános Iskola tanáraként dolgozott. 1981-es igazgatói kinevezésével kezdte el az irányítási feladatokat. Munkáját nagy odaadással végezte. A román nemzetiségi hagyományok ápolása érdekében népi eszközök, berendezések beszerzését, kiállítások, megemlékezések megtartását szervezte. Kezdetben a helyi nemzetiségi önkormányzat tagjaként, majd 1994-től elnökeként számos program megvalósítása köthető nevéhez. 1994-től a mai napig a gyulai Magyarországi Románok Országos Önkormányzatának tagja, nyolc éve az Oktatási Bizottság elnöke. Nyugdíjasként is tevékenyen részt vesz a román nemzetiségi közösségi élet szervezésében.

Azonos Hullámhosszon Alapítvány

Az alapítvány 1999-ben létesült a múcsonyi Kalász László Általános Iskolában, azzal a céllal, hogy segítse az iskolába járó tanulókat. Az alapítvány nevelési, oktatási, képességfejlesztő, ismeretterjesztő, kulturális tevékenységet, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi, tudományos és sport, ruszin és roma nemzetiségekkel kapcsolatos tevékenységet

folytat, továbbá hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségét próbálja elősegíteni. Az alapítvány kiemelten kezeli a ruszin nyelvet tanuló gyermekek támogatását. Iskolai programokat, kirándulásokat, rendezvényeket szervez, emellett anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti őket.

„OPANKE” Hagyományőrző Kulturális Egyesület

Az egyesület 1983-ban alakult Pomázon, céljuk a szerb kultúra bemutatása, őrzése, gyűjtése, valamint továbbadása a jövő nemzedékének. Az együttes magas színvonalú, sikeres munkásságát elismerések sora bizonyítja. 1998-ban I. helyezést értek el Belgrádban az Európai Folklor Szemlén. 2001-ben II. helyezést Párizsban a magyarországi szerb hagyományokat bemutató Pomázi lakodalmas koreográfiával. Az egyesület hatvan tagot számlál, és négy korcsoporttal működik. Rendszeresen fellépnek külföldön és hazai rendezvényeken. Ebben az évben fennállásuk negyvenéves évfordulóját ünneplik.

Vel'ká Bukovinka Szlovák Nemzetiségi Néptáncsoport és Énekkar

1953 óta működik szlovák nemzetiségi néptáncsoport és énekkar Répáshután. Főként helyi szlovák népdalokat énekelnek. A néptáncsoport és énekkar az évek alatt országos és nemzetközi hírnévre tett szert. Szereplésükről Pozsonyban 1972-ben filmet is készítettek. Rendszeresen és rendkívül eredményesen vesznek részt kórustalálkozókon. A KÓTA minősítő versenyein arany fokozatot és Arany Pacsirta díjat értek el. A táncsoport és énekkar tagjai ma már az alapítók unokái és dédunokái. Az egyesület kiváló alkalmat teremt a szlovák fiatalok találkozásához és erős közösséggé fejlődéséhez. Ebben az évben hetvenéves fennállásukat ünneplik.

Lázár Éva

Magyarországi szlovén szülők gyermekeként született. A szombathegyi Berzsenyi Dániel Főiskolán szlovén nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanárként végzett. A felsőszölnöki általános iskolában a 2017-es nyugdíjba vonulásáig tanított. 1994 óta a felsőszölnöki Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat elnöke. 1995-től az Országos Szlovén Önkormányzat képviselője, valamint az Oktatási Bizottság elnöke. Munkájával kiemelkedő szerepet vállalt a szlovén nemzetiségi közéletben. Nagy figyelmet fordít a szlovén nemzetiségi oktatásra és a kulturális programokra. Nélkülözhetetlen a kerettantervek összeállításában, aktív a tárgyi eszközök beszerzésében, a szlovén nyelv oktatásában.

Haboriy Petro-Demian

2012-től Kijevből rendszeresen látogatta a magyarországi ukrán közösséget, majd Magyarországra költözését követően általa valósult meg az állandó anyanyelvű lelkipásztori támogatás. Budapest – neki köszönhetően – a magyarországi ukránok lelki központjává vált. Az atya kezdeményezésére jött létre az Imádkozó Anyák közössége, amely szociális-, ifjúsági-, családsegítő- és diákpasztorációs központ, valamint templomi kórus. Ezen túlmenően különböző lelki, kulturális és oktatási programokat szervez. A háború kirobbanását követően önkéntes központot hozott létre több ezer menekültnek nyújtva ezzel segítséget. Kezdeményezésére számos magyarországi településen új ukrán egyházi közösségek jöttek létre.

Gratulálunk a kitüntetetteknek!